

**Headquarters
Sovereign Base Areas Administration
Episkopi
British Forces Post Office 53
Tel: 25 962522 Cyprus Mil : 2522
Fax: 25 963521 Cyprus Mil : 3521**

**Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης της Χερσονήσου Ακρωτηρίου
Αποτελέσματα εργαστηρίου διαβούλευσης που διοργανώθηκε στο Χωριό Ακρωτήρι
στις 11 Μαΐου 2006.**

Στο εργαστήρι συμμετείχαν σαράντα αντιπρόσωποι από τριάντα-ένα εμπλεκόμενα μέρη, όπως φαίνεται στον κατάλογο συμμετοχής στο παράρτημα. Διήρκεσε τρεις ώρες και αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος δόθηκε η ευκαιρία σε κάθε εμπλεκόμενο να εκφράσει απόψεις και σχόλια στο περιεχόμενο της πρότασης διαβούλευσης, δίδοντας έμφαση σε κάποια από τα θέματα της πρότασης ή προτείνοντας επιπρόσθετα θέματα. Το δεύτερο μέρος ασχολήθηκε με περαιτέρω απόψεις, σχόλια και διευκρινήσεις. Ακολουθεί περιληπτικά η συνεισφορά του κάθε εμπλεκόμενου.

1. Αρχική δήλωση του κ. John Stainton, Διοικητικού Γραμματέα στη Διοίκηση των Βάσεων (ΔΒ)

- Το ενδιαφέρον και η συμμετοχή όλων στο εργαστήρι και στη γενικότερη διαδικασία διαχείρισης εκτιμούνται και θεωρούνται σημαντικά. Θα γίνει κάθε προσπάθεια να υιοθετηθούν στο διαχειριστικό σχέδιο όσο το δυνατό περισσότερες απόψεις και ενδιαφέροντα
- Η πολιτική του Βρετανικού Υπουργείου Άμυνας είναι να ικανοποιούνται οι αμυντικές ανάγκες με ευαισθησία προς το περιβάλλον.
- Οι Βάσεις, στην προσπάθεια τους να εκπληρώσουν τις περιβαλλοντικές τους δεσμεύσεις αναδιοργανώνουν τα περιβαλλοντικά τους τμήματα και τα ενισχύουν με ένα μόνιμο πόστο στο Defence Estates και ένα νέο πόστο Κύπριου στην Διοίκηση των Βάσεων.

2. Μέρος πρώτο: απόψεις ενδιαφερομένων μερών

α. Γεώργιος Χρήστου, Πρόεδρος Κοινοτικού Συμβουλίου Ακρωτηρίου

- Η κοινότητα υποστηρίζει το διαχειριστικό σχέδιο στο οποίο επιθυμεί να διαδραματίσει ζωτικό ρόλο, αλλά ανησυχεί για τυχόν επιπρόσθετους περιορισμούς του στην ανάπτυξη της κοινότητας.
- Η κοινότητα είναι πολύ ευχαριστημένη με την λειτουργία του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Ενημέρωσης Ακρωτηρίου (ΚΠΕΕΑ). Προσβλέπει δε στην επέκτασή του και την δημιουργία σχετικής υποδομής όπως μονοπάτια της φύσης και παρατηρητήρια πουλιών τα οποία θα δημιουργήσουν περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης για την κοινότητα.

- Τα πολιτιστικά στοιχεία συμπεριλαμβανομένης και της αρχαιολογίας πρέπει να προωθηθούν περισσότερο.
- Οι παραδοσιακές ασχολίες όπως η καλαθοπλεκτική και η βόσκηση πρέπει να στηριχτούν και να επιδοτηθούν.
- Το συνεχιζόμενο πλημμύρισμα του Λιβαδιού Ακρωτηρίου προκαλεί περιβαλλοντικές και άλλες ζημιές.
- Υπάρχουν πληροφορίες ότι η Μητρόπολη Λεμεσού προκαλεί περιβαλλοντική ζημιά μέσα στο αγρόκτημα της όπως σε βιότοπους και σπηλιές αρχαιολογικής σημασίας.
- Το πρόβλημα της παράνομης απόρριψης σκουπιδιών πρέπει να αντιμετωπισθεί άμεσα.
- Το πρόβλημα της λειτουργίας του κοινοτικού χώρου συλλογής/απόρριψης σκουπιδιών αντιμετωπίζεται και θα επιλυθεί σύντομα.

β. κ. Θεόδωρος Τσιάρλης, Αστυνομία των Βάσεων

- Η Αστυνομία των Βάσεων έχει θέσει το περιβάλλον στους στρατηγικούς της σκοπούς και στόχους και θα βοηθήσει το διαχειριστικό σχέδιο σε θέματα επιβολής του νόμου όπως για παράδειγμα στην παράνομη απόρριψη σκουπιδιών και το παράνομο κυνήγι.

γ. κ. Χριστάκης Σεργίδης, Πολεοδομία

- Η πολεοδομία υποστηρίζει το διαχειριστικό σχέδιο αλλά έχει ερωτήματα σχετικά με το νομικό πλαίσιο και την εφαρμογή του καθώς και με τον τρόπο που θα διασφαλίζεται η εκπλήρωση των υποχρεώσεων των διαφόρων μερών.
- Χρειάζεται η θέσπιση από μέρους των Βάσεων νομοθεσίας ανάλογης με αυτήν της Πολεοδομίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, ούτως ώστε να καθορισθούν κατάλληλες ζώνες ανάπτυξης.
- Οι Βάσεις πρέπει να υιοθετήσουν περιβαλλοντική νομοθεσία και προγράμματα ανάλογα με εκείνα της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Οι Βάσεις πρέπει να υπογράψουν περιβαλλοντικές συμβάσεις όπως της Ρώμης για την προστασία του τοπίου.
- Τα στρατιωτικά έργα και δραστηριότητες πρέπει να συνάδουν με τις ανάγκες διατήρησης και προστασίας του περιβάλλοντος.

δ. κα. Ελένη Προκοπίου, Τμήμα Αρχαιοτήτων

- Το Τμήμα Αρχαιοτήτων υποστηρίζει το διαχειριστικό σχέδιο.
- Χρειάζεται όραμα για το μακροπρόθεσμο φυσικό προορισμό της περιοχής, όπως για παράδειγμα ως αρχαιολογικό και περιβαλλοντικό πάρκο.
- Όλες οι κατασκευές θα πρέπει να σχεδιάζονται για να συνάδουν με το τοπικό περιβάλλον και τον πιο πάνω προορισμό.
- Οι σπηλιές στο αγρόκτημα της Μητρόπολης Λεμεσού στις οποίες αναφέρθηκε ο Κοινοτάρχης Ακρωτηρίου έχουν επιθεωρηθεί και δεν έχει εντοπισθεί αρχαιολογικό

ενδιαφέρον. Τέτοιες περιπτώσεις θα πρέπει να αναφέρονται αμέσως, χωρίς καθυστέρηση στο Τμήμα Αρχαιοτήτων.

ε. κ. Νίκος Κασσίνης, Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας

- Η Υπηρεσία τονίζει την περιβαλλοντική σημασία της περιοχής και την ανάγκη για διαχειριστικό σχέδιο.
- Πρέπει να εφαρμοσθούν άμεσα μέτρα, ταυτόχρονα με την ετοιμασία του σχεδίου, όπως:
 - ο Η μελέτες για τα πουλιά και τις κεραίες.
 - ο Κοινές εκστρατείες με την αστυνομία των Βάσεων για την πάταξη της λαθροθηρίας η οποία αυξήθηκε πολύ τα τελευταία δύο χρόνια.
 - ο Εφαρμογή του νόμου των Βάσεων περί σκύλων.
- Χρειάζεται επέκταση των ορίων της περιοχής Ραμσάρ ώστε να συμπεριληφθούν περιοχές του Μερρά Ακρωτηρίου, μέρος της εκκλησιαστικής γης, της παραλίας του Λέιντις Μάιλ κλπ.

στ. κ. Μηνάς Παπαδόπουλος, Τμήμα Δασών και Σύνδεσμος Επαγγελματιών Δασοπόνων.

- Το Τμήμα Δασών δεν συμφωνεί με την συμπερίληψη στην πρόταση διαβούλευσης των δασοπονικών δραστηριοτήτων στους αρνητικούς παράγοντες.
- Τα σκουπίδια πρέπει να απομακρυνθούν από τη χερσόνησο και να εμποδιστεί περαιτέρω απόρριψη.
- Πρέπει να παταχθεί η λαθροθηρία.
- Μετά την εγκατάσταση της κεραίας του Πλούτωνα, ο αριθμός των κεραιών αντί να μειώνεται αυξάνεται.
- Τα όρια της περιοχής Ραμσάρ πρέπει να επεκταθούν.
- Η χερσόνησος πρέπει να ενταχθεί στο δίκτυο Φύση 2000.
- Πρόσφατες εργασίες από εστιάτορες στην παραλία του Λέιντις Μάιλ έχουν προκαλέσει ζημιά σε αμμοθίνες και άλλα στοιχεία.
- Το πλημμύρισμα του Λιβαδιού Ακρωτηρίου έχει μειώσει ή ακόμα εξαφανίσει πληθυσμούς σπάνιων φυτών που περιλαμβάνονται στο κόκκινο βιβλίο της Κύπρου για τη χλωρίδα.
- *Το Τμήμα Δασών έστειλε τις ακόλουθες γραπτές απόψεις με επιστολή ημερομηνίας 4 Ιουλίου 2006:*
 - ο *Απαρέσκεια για την συμπερίληψη στο σχέδιο των δασοπονικών δραστηριοτήτων ως αρνητικοί παράγοντες.*
 - ο *Την κατασκευή νέων κεραιών δυτικά του αυτοκινητόδρομου αντί την μείωση του αριθμού των αντενών μετά την κατασκευή του Πλούτωνα.*
 - ο *Το πλημμύρισμα του Λιβαδιού Ακρωτηρίου μετά την κατασκευή των κεραιών του Πλούτωνα, με αποτέλεσμα την τοπική εξαφάνιση η τον άμεσο κίνδυνο εξαφάνισης συγκεκριμένων σπάνιων ιθαγενών φυτών.*
 - ο *Την ανάγκη απόλυτης προστασίας σπάνιων ενδημικών φυτών στην ευρύτερη περιοχή Ακρωτηρίου.*

- ο Την καταστροφή σημαντικού πληθυσμού του φυτού Κρίνος του γιαλού (*Pancreatium maritimum*) από χωματουργικές εργασίες στα εστιατόρια της παραλίας του Λέιντις Μάιλ.
- ο Την ανάγκη κήρυξης ολόκληρης της περιοχής ως περιοχής Ραμσάρ και ένταξη της στο Φύση 2000 ή σε αντίστοιχο δίκτυο για ορθολογικότερη προστασία και διαχείριση.
- ο Την ανάγκη για καλύτερη αστυνόμευση για να σταματήσουν παράνομες/ακατάλληλες δραστηριότητες που σήμερα υποβαθμίζουν τα οικολογικά στοιχεία της περιοχής.
- ο Την ανεπιθύμητη καθυστέρηση στην έναρξη της μελέτης για την επίδραση των κεραιών στην πτηνοπανίδα.

ζ. κ. Μάρτιν Χέλικαρ, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου

- Η περιοχή πρέπει να καθορισθεί ως *το αντίστοιχο* Ειδικής Περιοχής Προστασίας (για τα πουλιά) πριν από το διαχειριστικό σχέδιο για να υποβοηθηθεί η ετοιμασία και η εφαρμογή του σχεδίου.
- Η διαχείριση της περιοχής πρέπει να βασισθεί στη φιλοσοφία του σχεδίου Φύση 2000: Δεν μπορεί να υπάρξει προστασία διατήρηση της φύσης χωρίς ανάπτυξη η αντίστροφα. Δεν πρέπει να σταματήσει εντελώς η ανάπτυξη, αλλά αυτή πρέπει να είναι αειφορική και να *συνάδει με την διαχείριση της* βιοποικιλότητας. Ένα καλό παράδειγμα τέτοιας ανάπτυξης είναι ο αγροτουρισμός.
- Η κήρυξη και διαχείριση πρέπει να επεκταθεί και στους γκρεμούς της Επισκοπής οι οποίοι είναι επίσης πολύ σημαντικοί για τα πουλιά.
- Η Χερσόνησος του Ακρωτηρίου είναι η πιο σημαντική περιοχή στην Κύπρο για τα πουλιά.

η. Κ. Δάφνης Παναγίδης, Μητρόπολη Λεμεσού και Κυπριακό Ίδρυμα Περιβαλλοντικής Έρευνας και Ενημέρωσης

- Η Μητρόπολη επικροτεί την πρωτοβουλία για την διοργάνωση του εργαστηρίου και την ετοιμασία διαχειριστικού σχεδίου, αλλά σημειώνει ότι πρέπει να καθορισθεί χρονοδιάγραμμα για την ετοιμασία και εφαρμογή του σχεδίου.
- Η Μητρόπολη επιθυμεί να συμμετέχει σε όλες τις μελλοντικές διαβουλεύσεις.
- Η πρόταση διαβούλευσης είναι πολύ λεπτομερής και δείχνει ότι έγινε πολλή δουλειά για αυτό το σκοπό.
- Θα ακολουθήσει γραπτή ανταπόκριση στις επόμενες λίγες μέρες με συγκεκριμένα σχόλια σε μερικά από τα σημεία της πρότασης.
- Χαιρετίζεται η λειτουργία του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Ενημέρωσης Ακρωτηρίου με το οποίο η Μητρόπολη επιθυμεί να συνεργαστεί.
- Πρέπει να γίνει σωστή ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων ούτως ώστε να κατανοήσουν και να εκτιμήσουν σωστά τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Έτσι θα πειστούν και οι ντόπιοι κάτοικοι ότι η διαχείριση της περιοχής θα ωφελήσει την κοινότητα παρά να βλάψει τα συμφέροντα της.

- Θα πρέπει, όσο επιτρέπουν οι στρατιωτικές ανάγκες, να διευκολυνθεί η δημόσια πρόσβαση στον αρχαιολογικό χώρο του 'Αετόκρεμνου' μέσα στην αεροπορική βάση.
- Η Μητρόπολη θα ήθελε να εξηγήσει στον Κοινοτάρχη Ακρωτηρίου πως ακριβώς έχουν τα πράγματα με την υποτιθέμενη ζημιά σε σπηλιές μέσα στο αγρόκτημα της.
- Θα πρέπει να βελτιωθεί ο δρόμος προς το Μοναστήρι του Αγίου Νικολάου.
- Η περιοχή υποφέρει από εκτεταμένη λαθροθηρία ενώ ο έλεγχος είναι μηδαμινός.
- Προσκαλούνται όλοι στην εκστρατεία καθαριότητας της παραλίας του Λέιντις Μάιλ στις 26/5/06 στις 10.00 π.μ.

θ. Χριστάκης Ευέλθωντος, Περιβαλλοντικός Όμιλος Ακρωτηρίου.

- Ο Όμιλος χαιρετίζει την διαδικασία εκπόνησης διαχειριστικού σχεδίου που ήταν μία από τις κύριες δικές του απαιτήσεις κατά τις συζητήσεις για την κεραία του Πλούτωνα.
- Ορισμένα στρατιωτικά έργα εκτελούνται χωρίς να γίνεται οποιαδήποτε σχετική μελέτη ή διαβούλευση, όπως η πρόσφατη εγκατάσταση δύο νέων κεραιών στην περιοχή του Μερρά, η βελτίωση του χώρου στάθμευσης στην είσοδο των εγκαταστάσεων των κεραιών, η ισοπέδωση μεγάλης περιοχής με φυσική βλάστηση μέσα στην αεροπορική βάση κλπ. Θα πρέπει να υπάρχουν κατάλληλες πρόνοιες για τέτοια θέματα στο διαχειριστικό σχέδιο.
- Ο Όμιλος θα στείλει τις απόψεις του γραπτώς.
- *Ο Όμιλος έστειλε γραπτές απόψεις με επιστολή ημερομηνίας 11 Μαΐου 2006 θίγοντας τα εξής θέματα και θέτοντας σχετικά ερωτήματα:*
 - *Οι αιτίες για την απόφραξη της ροής του Λιβαδιού Ακρωτηρίου και τα αρνητικά αποτελέσματα στην υδρολογία της περιοχής και το ευρύτερο οικοσύστημα*
 - *Η κατασκευή νέου χώρου στάθμευσης στην περιοχή των κεραιών και η εγκατάσταση δύο νέων κεραιών και κατά πόσο προηγήθηκε σχετική περιβαλλοντική μελέτη.*
 - *Η πρόοδος των μελετών για τις επιπτώσεις στα πουλιά από την εγκατάσταση των δύο κεραιών του Πλούτωνα.*
 - *Η αφαίρεση φυσικής βλάστησης πέρσι για σκοπούς κατασκευής κτιρίων και δρόμων στη Βάση Ακρωτηρίου και κατά πόσο προηγήθηκε σχετική περιβαλλοντική μελέτη.*
 - *Η ανάγκη για μετριασμό του προβλήματος θορύβου από τις πτήσεις αεροσκαφών.*
 - *Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εγκατάσταση των κεραιών του Πλούτωνα (στα πουλιά, οπτική ρύπανση, στην ανθρώπινη υγεία κλπ) και οι αλληλοσυγκρουόμενοι στόχοι του σχεδίου.*
 - *Η σχέση του διαχειριστικού σχεδίου με το σχέδιο Φύση 2000.*
 - *Η σωστή λειτουργία και έλεγχος του ομίλου για την προστασία των χελωνών.*
 - *Τα σχέδια για λειτουργία γηπέδων γκολφ βόρεια της Αλυκής.*
 - *Τα σχέδια για λειτουργίας μονάδας ιχθυοκαλλιέργειας και επισκευής σκαφών στο Λέιντις Μάιλ.*
 - *Η λειτουργία κτηνοτροφικών μονάδων στην περιοχή και ο επηρεασμός του οικοτουρισμού.*
 - *Η ανάγκη προτίμησης ντόπιων εμπειρογνομόνων για ανάθεση μελετών.*

- ο *Η ανάγκη για αυστηρή εφαρμογή του νόμου για την απόρριψη σκουπιδιών, ιδιαίτερα στην περιοχή του Μερρά Ακρωτηρίου.*

ι. κ. Παντελής Μεταξάς, Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου

- Οι παράγραφοι 3.1 και 8.6.1 στην πρόταση διαβούλευσης αλληλοσυγκρούονται, καθώς τα στρατιωτικά συμφέροντα δεν συνάδουν με την αειφορία.
- Μετά την κατάρρευση του ανατολικού μπλόκ δεν υπάρχει πλέον ανάγκη για τις στρατιωτικές βάσεις.

κ. κ. Ανδρέας Φαίδωνος, Υδατοπρομήθεια Λεμεσού

- Ο τοπικός υδροφορέας είναι στρατηγικής σημασίας για την πόλη της Λεμεσού και πρέπει να προστατευτεί. Τα μέτρα προστασίας πρέπει να περιλαμβάνουν τον εμπλουτισμό του από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, τον περιορισμό της υπεράντλησης κλπ.
- Θα πρέπει να γίνει παροχή πόσιμου νερού στα εστιατόρια στο Λέιντις Μάιλ.

λ. κα. Ρούλλα Αφάμη, Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού Αμαθούνας

Τα θέματα που αφορούν το Συμβούλιο είναι:

- Το αποχετευτικό έργο της οδού Μίλτωνος.
- Η σχεδιαζόμενη αποθηκευτική δεξαμενή ομβρίων υδάτων που θα υπερχειλίζει στην αλυκή.
- Ενδεχόμενο αποχετευτικό σύστημα για το χωριό Ακρωτήρι.

μ. κ. Κρίστης Βασιλείου, Αερολέσχη Λεμεσού.

- Η αερολέσχη για πολλές δεκαετίες χρησιμοποιεί μέρος νοτιοανατολικά της αλυκής για πτήσεις αερομοντέλλων και ανησυχεί για τυχόν περιορισμούς που μπορεί να επιβληθούν από το σχέδιο.

ν. κ. Κώστας Μανώλη, Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού, Επιτροπή Μερρά Ακρωτηρίου, Επιτροπή Μερρά Ζακακίου.

- Η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών θεμάτων θα πρέπει να είναι ανθρωποκεντρική με έμφαση στα θέματα υγείας, ευημερίας και απασχόλησης.
- Οι περιορισμοί στην ανάπτυξη της περιοχής Μερρά Ακρωτηρίου είναι υπερβολικοί.

ξ. κ. Νικόδημος Νικοδήμου, Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

- Χρειάζεται κατάλληλη υδρολογική διαχείριση της περιοχής, καθώς υπήρξαν αρνητικές ποιοτικές και ποσοτικές αλλαγές στο υδρολογικό καθεστώς.
- Χρειάζεται αυστηρός έλεγχος στην άντληση νερού από τον τοπικό υδροφορέα.

ο. κ. Γιώργος Κωνσταντίνου, Πολιτιστικός Όμιλος Ακρωτηρίου

- Το λιβάδι Ακρωτηρίου έχει μετατραπεί σε λίμνη λόγω της συνεχιζόμενης απόφραξης του αποστραγγιστικού καναλιού με αποτέλεσμα την μείωση ή και εξαφάνιση τοπικών φυτών, μερικά από τα οποία χρησιμοποιούνται στην καλαθοπλεκτική.

π. κ. Πανίκος Κωνσταντίνου, Συντονιστική Επιτροπή Ζακακίου

- Αυξάνονται τα σκουπίδια σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές λόγω του ανεπαρκούς ελέγχου εκ μέρους των αρχών των Βάσεων.
- Η περιοχή κοντά στην Λίμνη Ζακακίου και το Λέιντις Μάιλ χρησιμοποιείται παράνομα για την στάθμευση αρθρωτών οχημάτων.
- Η διαχείριση της περιοχής θα πρέπει να είναι ανθρωποκεντρική.
- Η περιοχή του Μερρά Ζακακίου χρειάζεται κατάλληλη τοπιοτέχνηση.
- Για τη διαχείριση της περιοχής Ζακακίου χρειάζεται ειδική επιτροπή.
- Η πρόσβαση στην περιοχή του Λέιντις Μάιλ πρέπει να βελτιωθεί.
- Δεν είναι καθαρό σε ποια δεξαμενή συλλογής αναφέρεται ο ΣΑΛΑ. Τα όμβρια ύδατα του έργου της οδού Μίλωνος υποτίθεται ότι θα καταλήγουν στην θάλασσα και όχι στη Λίμνη Ζακακίου ή την Αλυκή.

ρ. κ. Άδωνις Γιασεμίδης, ΑΗΚ

- Το περιβάλλον αποτελεί προτεραιότητα για την ΑΗΚ, η οποία θα συνεισφέρει στο σχέδιο στην πορεία.

σ. κα. Μαρίνα Αργυρού, Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιας Έρευνας

- Το τμήμα θα συνεχίσει την συνεργασία με τις Αρχές των Βάσεων και άλλους εμπλεκόμενους σε όλα τα θέματα όπως τον έλεγχο του παράνομου ψαρέματος.
- Η περιοχή πρέπει να συμπεριληφθεί στο σχέδιο Φύση 2000.

τ. κ. Ιάκωβος Οικονομίδης, Blue Fisheries Ltd

- Η εταιρεία ανησυχεί για την παραλιακή διάβρωση και τις επιπτώσεις στις εγκαταστάσεις του ιχθυοτροφείου της.

υ. κ. Γεώργιος Γεωργίου, Σύνδεσμος Δασοπόνων Απόφοιτων του Δασικού Κολεγίου Κύπρου

- Ο Σύνδεσμος επικροτεί την πρωτοβουλία για το εργαστήρι και το σχέδιο γενικότερα.
- Οι στρατιωτικές δραστηριότητες και έργα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την περιβαλλοντική σημασία της περιοχής.
- Η περιοχή πρέπει να συμπεριληφθεί στο σχέδιο Φύση 2000.

φ. Υπηρεσία Χειροτεχνίας

Οι γραπτές απόψεις της υπηρεσίας είναι:

Η Υπηρεσία στην προσπάθεια της να διατηρήσει την τοπική καλαθοπλεκτική έχει αναπτύξει τα ακόλουθα προγράμματα στο Ακρωτήρι:

- Προώθηση της παραγωγής και διάθεσης ειδών καλαθοπλεκτικής.
- Εκπαιδευτικά προγράμματα σε συνεργασία με το ΚΠΕΕΑ για νεαρά άτομα από την περιοχή.

χ. Terra Cypria

Η Terra Cypria έστειλε τα εξής σχόλια και απόψεις με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις 10 Ιουλίου 2006:

- Ευαρέσκεια για τις απόψεις της Μητρόπολης Λεμεσού για συνεργασία των δύο κέντρων.
- Διαπίστωση ισχυρής υποστήριξης για επέκταση της περιοχής Ραμσάρ και συμπερίληψη των γκρεμνών Επισκοπής.
- Διαπίστωση ισχυρών ανησυχιών για την παράνομη απόρριψη σκουπιδιών.
- Ανησυχία για τα σχόλια για εξαφάνιση σπανίων ειδών από το πλημμύρισμα του Λιβαδιού Ακρωτηρίου.
- Ανησυχία για την καταγγελία απόρριψης υγρών αποβλήτων από την βιομηχανία SWS στους υγρότοπους Ακρωτηρίου.
- Ενδιαφέρον για συνέχιση των μελετών για τις επιπτώσεις στα πουλιά από την εγκατάσταση των κεραιών του Πλούτωνα.

3. Δεύτερο Μέρος: Περαιτέρω απόψεις, σχόλια και διευκρινήσεις

α. κ. Παντελής Χαριλάου, Διοίκηση Βάσεων

- Η πρόταση διαβούλευσης βασίζεται σε ευρύτερη εργασία που έχει ήδη ετοιμαστεί για το σχέδιο περιβαλλοντικής διαχείρισης. Η πρόθεση όμως είναι το σχέδιο να προχωρήσει περαιτέρω και εφαρμοστεί με συμμετοχικές διαδικασίες. Οι διαβουλεύσεις με όλους τους εμπλεκόμενους θα είναι συνεχείς και το σχέδιο δυναμικό και ευέλικτο.
- Είναι πιθανό να έχει δημιουργηθεί λανθασμένη εντύπωση για τα όρια του σχεδίου. Η περιοχή της χερσονήσου που έχει εξετασθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία στα πλαίσια της μελέτης για το σχέδιο Φύση 2000 περιλαμβάνει τα σημαντικά χαρακτηριστικά που χρήζουν προστασίας και διατήρησης. Όμως το ίδιο το σχέδιο θα πρέπει να περιλαμβάνει ευρύτερες περιοχές όπου υπάρχουν παράγοντες που επηρεάζουν αυτά τα χαρακτηριστικά, ακόμα και μακρινές όπως το φράγμα του Κούρρη.
- Η συμφωνία για τον σχεδιασμό και λειτουργία του αποχετευτικού έργου της Οδού Μίλτωνος ήταν ότι πράγματι τα όμβρια ύδατα θα πήγαιναν στη θάλασσα στο Λέιντις Μάιλ, αλλά ταυτόχρονα θα υπήρχε η δυνατότητα στα πλαίσια του διαχειριστικού σχεδίου να διοχετεύονται ποσότητες κατάλληλης ποιότητας στην λίμνη Ζακακίου και την Αλυκή.

β. κ. Γεώργιος Χρήστου, Κοινοτικό Συμβούλιο Ακρωτηρίου

- Το χωριό ανησυχεί με την προτεινόμενη διεύρυνση της περιοχής Ραμσάρ Ακρωτηρίου, τα ευρύτερα όρια του διαχειριστικού σχεδίου και την πρόταση της Πολεοδομίας για ζωνοποίηση. Όλα αυτά πιθανό να περιορίσουν τις φιλοδοξίες της κοινότητας για ανάπτυξη, όπως για παράδειγμα στην περιοχή Μερρά Ακρωτηρίου. Η κήρυξη της περιοχής Ραμσάρ πιθανό να αποτελέσει εμπόδιο στην ανάπτυξη του χωριού όταν χαλαρώσουν οι σχετικοί περιορισμοί των Βάσεων.
- Η προτεινόμενη διεύρυνση της περιοχής Ραμσάρ πρέπει να υποβληθεί στην Επιτροπή Μερρά Ακρωτηρίου.

γ. κ. Παντελής Μεταξάς, Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου

- Το διαχειριστικό σχέδιο δεν αποβλέπει στον απόλυτο περιορισμό της ανάπτυξης αλλά στη προώθηση της αειφόρας ανάπτυξης. Το μέλλον του χωριού είναι στον οικοτουρισμό.
- Η Ομοσπονδία πιστεύει ότι τα μέτρα διαχείρισης πρέπει να βασίζονται σε κατάλληλες επιστημονικές μελέτες, μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων κλπ.
- Η κοινότητα πρέπει να ενημερωθεί σωστά για τα οφέλη από την κήρυξη της περιοχής Ραμσάρ, το διαχειριστικό σχέδιο και την αειφόρα ανάπτυξη.

δ. κ. Χριστάκης Ευέλθωντος, Περιβαλλοντικός Όμιλος Ακρωτηρίου

- Η κοινότητα είχε εμφανή οφέλη από την κήρυξη της περιοχής Ραμσάρ και τη δημιουργία και λειτουργία του ΚΠΕΕΑ.
- Μόνο μια μικρή μειοψηφία ανησυχεί για την διεύρυνση των ορίων της περιοχής Ραμσάρ Ακρωτηρίου.
- Οι περιορισμοί στην ανάπτυξη της κοινότητας είναι αποτέλεσμα της πολιτικής των Βάσεων και όχι της κήρυξης της περιοχής Ραμσάρ.

ε. κ. Πανίκος Κωνσταντίνου, Συντονιστική Επιτροπή Ζακακίου

- Η βιομηχανία κονσερβοποιίας SWS διοχετεύει υγρά απόβλητα στην λίμνη Ζακακίου που βρίσκεται μέσα στην κηρυγμένη περιοχή Ραμσάρ.
- Η επιτροπή αντιτίθεται στην επέκταση της περιοχής Ραμσάρ.

στ. κ. Γεώργιος Γεωργίου, Σύνδεσμος Δασοπόνων Απόφοιτων Δασικού Κολεγίου Κύπρου

- Η αειφόρα ανάπτυξη θα συνεισφέρει στην τοπική οικονομία και δεν πρέπει να θεωρείται εμπόδιο στην ανάπτυξη.
- Το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης περιλαμβάνει πολλά αγρο-περιβαλλοντικά μέτρα όπως επιχορηγήσεις για ενδεχόμενη ανάπτυξη στην περιοχή, φιλική προς το περιβάλλον.

ζ. κα. Ελένη Προκοπίου, Τμήμα Αρχαιοτήτων

- Το διαχειριστικό σχέδιο πρέπει να συμπεριλάβει τις περιοχές του Κουρίου και του Ιερού του Απόλλωνα. Όλη η περιοχή πρέπει να συμπεριληφθεί στο σχέδιο Φύση 2000.

η. κ. Γεώργιος Παυλίδης, Ομοσπονδία Ελεύθερης Κατάδυσης

- Η ομοσπονδία έχει υποβρύχιες βιντεοσκοπήσεις από διάφορες περιοχές, ιδιαίτερα το Ακρωτήρι που μπορεί να χρησιμεύσουν στο διαχειριστικό σχέδιο, όπως για παράδειγμα στη δημιουργία θαλάσσιων πάρκων, ένα θέμα που έχει ήδη συζητηθεί με το Τμήμα Αλιείας.

4. Τελική δήλωση του κ. John Stainton, Διοικητικού Γραμματέα στη Διοίκηση των Βάσεων

- Έγινε μία ανοικτή και ειλικρινής συζήτηση διαφόρων θεμάτων και πραγματοποιήθηκε ένα μεγάλο βήμα μπροστά. Ήταν ευχάριστη η παρουσία ποικίλων ενδιαφερομένων μερών. Η Διοίκηση των Βάσεων ευχαριστεί όλους για την παρουσία και συνεισφορά τους.
- Υπήρξε κάποια σύγχυση σε ορισμένα θέματα, η οποία ελπίζεται ότι έχει διευκρινιστεί.
- Υπήρξαν κάποια συγκρουόμενα ενδιαφέροντα αλλά και συμφωνία σε πολύ περισσότερα θέματα στα οποία θα πρέπει να επενδυθεί στην συνέχεια.
- Σημειώθηκαν έξι συγκεκριμένα θέματα:

1. Το πλημμύρισμα του Λιβαδιού Ακρωτηρίου.

Έχει αρχίσει υδρολογική μελέτη για αυτό το θέμα, το πρώτο στάδιο της οποίας έχει συμπληρωθεί. Τα αποτελέσματα θα αναλυθούν και θα γνωστοποιηθούν σε όλους τους εμπλεκόμενους.

2. Σκουπίδια

Πράγματι αποτελούν μεγάλο πρόβλημα το οποίο θα αντιμετωπισθεί σύντομα.

3. Δέσμευση των Βάσεων στις πρόνοιες του διαχειριστικού σχεδίου.

Η ΔΒ δεσμεύεται δημόσια ότι όπου το σχέδιο επιβάλλει υποχρεώσεις στην ΔΒ, αυτές θα αναγνωρισθούν και θα εφαρμοσθούν πλήρως. Ελπίζεται ότι παρόμοια θα πράξουν και οι άλλοι εμπλεκόμενοι.

4. Επέκταση του ορίου της περιοχής Ραμσάρ και εφαρμογή του σχεδίου Φύση 2000.

Η επέκταση του ορίου της περιοχής Ραμσάρ θα μελετηθεί και εξετασθεί κατάλληλα. Ακόμη και εάν το σχέδιο Φύση 2000 δεν μπορεί να εφαρμοσθεί μέσα στις Βάσεις, θα παρέχεται παρόμοιο καθεστώς σε όλες τις κατάλληλες περιοχές, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα και απόψεις των ντόπιων κατοίκων.

5. Όρια του σχεδίου

Μέχρι τώρα δόθηκε προσοχή στην Χερσόνησο Ακρωτηρίου λόγω της κήρυξης της περιοχής Ραμσάρ και των υποχρεώσεων στην Συνθήκη της Βέρνης. Ωστόσο οι Βάσεις θα εξετάσουν το ευρύτερο ενδιαφέρον όπως αυτό των πουλιών στους γκρεμούςς Επισκοπής και των Αρχαιοτήτων στην Επισκοπή.

6. Περιβαλλοντική προστασία και ανάπτυξη

Η ανάγκη περιβαλλοντικής προστασίας και διατήρησης δεν είναι ασύμβατη με την ανάπτυξη την οποία δεν περιορίζει απόλυτα. Εκείνο που χρειάζεται να γίνεται είναι ορθή εκτίμηση των επιπτώσεων της ανάπτυξης στο περιβάλλον οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στην διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Σημείωση: Οι διορθώσεις, απόψεις και σχόλια που έγιναν μετά το εργαστήριο είναι τυπωμένα σε πλάγια γράμματα.

Διοίκηση Βρετανικών Βάσεων
17 Ιουλίου 2006

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Κατάλογος συμμετοχής

A/A	Εμπλεκόμενο μέρος που προσκλήθηκε	Συμμετοχή
1.	Αερολέσχη Λεμεσού	κ. Κρίστης Βασιλείου κ. Βάκης Γιάνγκου
2.	Ποδοσφαιρική Ομάδα ΑΕΖ	---
3.	Γεωργικό Τμήμα	---
4.	Ινστιτούτο Γεωργικής Έρευνας	---
5.	Κοινοτικό Συμβούλιο Ακρωτηρίου	κ. Γεώργιος Χρήστου
6.	Πολιτιστικός Όμιλος Ακρωτηρίου	κ. Γιώργος Κωνσταντίνου
7.	Περιβαλλοντικός Όμιλος Ακρωτηρίου	κ. Χριστάκης Ευέλθωντος
8.	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Ενημέρωσης Ακρωτηρίου	κ. Θωμάς Χατζηκυριάκου
9.	Επιτροπή Μερρά Ακρωτηρίου	κ. Κώστας Μανώλη
10.	Δημοτικό Σχολείο Ακρωτηρίου	---
11.	Amalthia Trading Ltd	---
12.	Τμήμα Αρχαιοτήτων	κα. Ελένη Προκοπίου
13.	APZ Aquarium	---
14.	Κοινοτικό Συμβούλιο Ασωμάτου	---
15.	Δημοτικό Σχολείο Ασωμάτου	---

16.	Σύνδεσμος Επαγγελματιών Δασοπόνων	κ. Μηνάς Παπαδόπουλος
17.	Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου	κ. Μάρτιν Χέλλιχαρ κ. Μιχάλης Μιλτιάδους
18.	Μητρόπολη Κιτίου	---
19.	Μητρόπολη Λεμεσού	κ. Δάφνης Παναγίδης
20.	Blue Fisheries Ltd	κ. Γιάγκος Οικονομίδης
21.	Εστιατόριο 'Captain's Cabin'	---
22.	Κοινοτικό Συμβούλιο Τσερκέζ Τσιφλίκ	---
23.	CYMEPA	---
24.	Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	---
25.	Κυπριακή Λέσχη Αυτοκινήτου	---
26.	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	κ. Άδωνις Γιασεμίδης κ. Ανδρέας Κυπριανού
27.	Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου	κ. Παντελής Μεταξάς
28.	Ομοσπονδία Αγωνιστικού Αυτοκινήτου Κύπρου	---
29.	Ομοσπονδία Ελεύθερης Κατάδυσης Κύπρου	κ. Γεώργιος Παυλίδης
30.	Υπηρεσία Χειροτεχνίας	Γραπτές απόψεις
31.	Ομοσπονδία Κυνηγίου και Προστασίας της Άγριας Ζωής	---
32.	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	---
33.	Αρχή Λιμένων	---
34.	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	κ. Γρηγόρης Παναγιώτου
35.	Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου	---
36.	Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού	κ. Κώστας Μανώλη
37.	Υπηρεσία Περιβάλλοντος	---
38.	Κοινοτικό Συμβούλιο Επισκοπής	---
39.	Κοινοτικό Συμβούλιο Ερήμης	---
40.	ΕΤΕΚ	---
41.	Τμήμα Αλιείας	κα. Μαρίνα Αργυρού
42.	Σύνδεσμος Ψαράδων	---
43.	Σύνδεσμος Δασοπόνων – Αποφοίτων Δασικού Κολεγίου Κύπρου	κ. Γεώργιος Γεωργίου
44.	Τμήμα Δασών	κ. Μηνάς Παπαδόπουλος
45.	Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας	κ. Νίκος Κασσίνης
46.	Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης	---
47.	Εστιατόριο 'Γλάρος'	---
48.	Εστιατόριο 'Χρυσή Ακτή'	---
49.	Αγρόκτημα 'Χαβάη'	---
50.	Δήμος Κάτω Πολεμιδιών	---
51.	Κοινοτικό Συμβούλιο Κολοσσίου	---

52.	Εστιατόριο 'Lady's Mile'	---
53.	Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	κ. Αυγουστίνος Φραγκίσκου
54.	Αγρόκτημα Λανίτη	κ. Μιχάλης Μίτσιγκας
55.	ΣΑΛΑ	κα. Ρούλα Αφάμη
56.	Ομοσπονδία Αυτοκινήτου Λεμεσού	---
57.	Ομοσπονδία Μοτοσικλέτας Λεμεσού	---
58.	Δήμος Λεμεσού	---
59.	Malcolm Cat Protection Society	Mrs Yvonne Trimble
60.	κ. Ανδρέας Δημητρόπουλος	---
61.	κ. Χριστόδουλος Μακρής	---
62.	κ. Γιάννης Χριστοφίδης	---
63.	κ. Γεώργιος Χατζήκυριακου	---
64.	Σωματείο Ναυτίλος	---
65.	Ninos Sports Ltd	---
66.	Εστιατόριο 'Όαση'	---
67.	ΠΟΒΕΚ	---
68.	Βρετανικές Βάσεις	Mr John Stainton κ. Κύπρος Ματθαίου Mr Andre Leverton κ. Θεόδωρος Τσιάρλης κ. Παντελής Χαριλάου Mr Doug Marsh Mr Chris Routledge Mr David Raynolds κ. Αντώνης Αντωνιάδης κα. Σίλεια Προτοπαπά
69.	Εστιατόριο 'Σοφοκλής'	---
70.	Μοναστήρι Αγίου Νικολάου	---
71.	SWS	---
72.	Terra Cyrgia	κα. Μαρία Λουβάρη
73.	Κυπριακή Εταιρεία Φασσουρίου Λτδ	---
74.	Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	κ. Χριστάκης Σεργίδης
75.	Κοινοτικό Συμβούλιο Τραχωνίου	---
76.	Πανεπιστήμιο Κύπρου	---
77.	Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	---
78.	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	κ. Νικόδημος Νικοδήμου
79.	Υδατοπρομήθεια Λεμεσού	κ. Ανδρέας Φαίδωνος
80.	Κοινοτικό Συμβούλιο Ύψωνα	---
81.	Κοινοτικό Συμβούλιο Ζακακίου	---

82.	Συντονιστική Επιτροπή Ζακακίου	κ. Ανδρέας Αλεξάνδρου κ. Πανίκος Κωνσταντίνου
83.	Επιτροπή Μερρά Ζακακίου	---
84.	Δημοτικό Σχολείο Ζακακίου	κα. Χρυσάνθη Κάζζη – Μπελτράν